

05 DES 2008

NORDREISA KOMMUNE

Utviklingsavdelingen

REGIONSENTERET I
NORD-TROMS

Det Kongelige Justis- og politidepartament
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
05 DES 2008	
SAKSNR.:	200801140
AVD/KONT/BEH:	LOV/E/KNR
DDK.NR.	22
ARKIVKODE:	

Vår ref. Arkivkode
08/01093-011/RUNEBE 029

Deres ref.

Dato
02.12.2008

MELDING OM POLITISK VEDTAK - DEN NYE SAMERETTEN - HØRINGSUTTALELSE

Formannskapet behandlet i møte 26.11.2008 sak 0045/08. Følgende vedtak ble fattet:

1. Til alminnelige bestemmelser, lovens kapittel 1:

Nordreisa kommune slutter seg til samerettsutvalgets flertall når det gjelder forslaget kapittel 1, §§1-4. Det anses fornuftig at hensynet til både innbyggerne i området, allmennheten og de særlige samiske og næringsmessige interesser inntas i formålsparagrafen.

2. Til Kapittel 2 Hålogalandsallmenningen og kapittel 3 Rettigheter på Hålogalandsallmenningens grunn

Vi vil først gi uttrykk for en generell oppfatning av hovedtrekkene i forlaget til lovens kapittel 2 og 3, og deretter tillate oss å komme med konkrete endringsforslag til de enkelte paragrafer.

2.1 Generelt

Vi slutter oss til flertallets forslag om å opprette et selvstendig rettssubjekt, og til uttrykket Hålogalandsallmenningen som betegnelse på dette eierorganet.

Nordreisa kommune mener i all hovedsak at opprettelsen av Hålogalandsallmenningen slik flertallet i Samerettsutvalget foreslår, er fornuftig. Et eget rettssubjekt som ikke er under statlig instruksjon, vil lettere kunne utøve grunneierrettighetene i samsvar med det som er angitt som formålet med loven. Vi tror at demokratisk deltagelse og lokal bestemmelsesrett vil gi en bedre utnyttelse, enn det som til nå har vært tilfelle med statsgrunn, og Statskog som grunneier.

Hovedtrekkene i den nye ordningen fremstår på mange måter som et kompromissforslag der de nåværende demokratiske organer får en rolle, sammen med rene næringsinteresser. Ut fra et demokratihensyn er det likevel viktig å påpeke at kommunene er det organet som utvilsomt har størst legitimitet hos befolkningen i området. Både valgdeltagelse blant de som har stemmerett og kommunenes lokalkompetanse, tilsier derfor at oppslutningen om utøvelse av grunneierretten vil bli bedre hvis kommunestyrene får delta i oppnevningen av representanter til de styrende organer.

Vi tror også at spesielt kommunene i Nord-Troms i stor grad er vant til å delta i samarbeidsorganer, og i mange sammenhenger fungerer som et bindeledd mellom reindriftsnæringen og de fastboende. Gjennom mange århundrer har den kystsamiske, norske og kvænske befolkningen hatt et godt samarbeid med reindriftsutøvere. Befolkningen og kommunene som organisasjoner, er vertskommuner for reindriftssamene i sommerhalvåret og det foregår også i dag et utbredt samarbeid, spesielt innenfor kultursektoren. All erfaring tilsier at det er lettere å samarbeide jo nærmere man kommer hverandre. Samerettsutvalgets flertalls forslag om kommunal oppnevningsrett til utmarksstyrene vil derfor være en forutsetning for at målet om mer lokal forvaltning skal

kunne oppnåes.

Selv om en tilpassning av Fjellevens regler også kunne gitt et godt resultat, ser vi at det kan være en fordel med et regionalt utmarksstyre for å sikre en bredere kompetanse i relativt små kommuner. Det vil imidlertid være viktig at alle kommunene får en reell oppnevningsrett, slik at for eksempel Storfjord, Kåfjord, Nordreisa og Kvænangen får oppnevne en representant hver til et eventuelt Nord-Troms utmarksstyre. Hensynet til primærnæringene tilsier at det også må oppnevnes representanter for disse, men dette bør ikke foregå slik at noen av de nevnte kommuner ikke får oppnevne representanter. Legitimetsproblemer vil da ikke føre til den gevinsten som opprettelsen av regionale utmarksstyrene var tenkt å medvirke til. Vi tror for øvrig at et regionalt utmarksstyre med bred sammensetning slik det er foreslått, vil kunne være en god måte å avveie de ulike interesser på. En valgkomité vil kunne foreslå representanter innenfor de lovforslag som ligger til grunn.

Flertallets forslag om flertall for reindriftsutøvere og jordbruksinteresser til sammen virker lite fundert, og fremstår som et uttrykk for en noe hypotetisk konfliktsituasjon. Poenget må være at et utmarksstyre skal fremstå som et organ der medlemmene setter lovens formål og bestemmelser først. Det er derfor viktig at de som er nevnt som representanter for de ulike interessene kan delta i utmarksstyrene, men vi ser ikke behovet for å gi den ene eller andre gruppering et lovbestemt flertall ut fra hvem som har foreslått dem som medlemmer.

2.2 Til §§ 6-21:

Kommunene i Nord-Troms slutter seg til forslaget, og viser til flertallets betraktninger.

2.3 Til kapittel 3 §§22-26

Nytt forslag til §23, femte ledd, 1. setning:

I utmarksstyrene skal primærnæringene være representert, men det skal totalt ikke være flere enn sju personer i styret.

For begrunnelse, se forrige avsnitt.

Med vennlig hilsen
Nordreisa kommune

Ragnhild Hammari
1. sekretær

NORDREISA KOMMUNE

Vedlegg: Særutskrift av sak 0045/08

SÆRUTSKRIFT

Saksbehandler: Rune Benonisen
Arkivsak: 08/01093

Arkiv: 029

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
0092/08	Kommunestyret	23.10.2008
0043/08	Formannskapet	11.11.2008
0045/08	Formannskapet	26.11.2008

DEN NYE SAMERETTEN - HØRINGSUTTALELSE**Saksdokumenter:**

- Oversikt over hovedtrekkene i utredningen fra Samerettsutvalget (NOU 2007:13)

Sammendrag:

Nordreisa kommune skal gi høringsuttalelse til Samerettsutvalgets innstilling til ny ordning for forvaltning og rettigheter til land og vann i samiske områder fra og med Troms og sørover. Vurderinger som gis her skal være grunnlag for kommunestyrets samlede uttalelse i høringen. Her er i hovedsak lagt til grunn kortversjon av innstillingen, samt informasjon gitt i kommunestyremøte 2. oktober 2008 om mindretallets innstilling (Statskog v/ Jørgen Hoffmann) og flertallets innstilling (USS v/ Advokat Caroline Lund).

Saken legges frem uten forslag til innstilling, men en vurdering av hvilke momenter som bør besvares/behandles i en høringsuttalelse.

Saksframstilling:

Samerettsutvalget ble gjenoppnevnt i 2001 for å utrede rettigheter til land og vann i samiske områder fra og med Troms og sørover. Utvalget ble bedt om å redegjøre for historiske forhold og å vurdere behovet for endringer i gjeldende rett.

Utvalget foreslår en rekke lovendringer som legger til rette for gjennomføring av statens folkerettslige forpliktelser overfor samene. Utvalget la 3. desember 2007 frem NOU 2007: 13 "Den nye sameretten" og NOU 2007: 14 "Samisk naturbruk og rettssituasjon fra Hedmark til Troms". Utvalget foreslår nye lover;

- om kartlegging og anerkjennelse av rettigheter til grunn og naturressurser i tradisjonelle samiske områder fra og med Troms og sørover
- om forvaltningsordningen for statsgrunn i Nordland og Troms

- om saksbehandling og konsultasjoner ved tiltak som kan få virkning for bruken av grunn og naturressurser i tradisjonelle samiske områder

Utvalget foreslår også endringer i fjellova, reindriftsloven, naturvernloven, bergverksloven og plan- og bygningsloven. Forslagene tar sikte på å legge til rette for effektiv gjennomføring av statens folkerettslige forpliktelser overfor samene. Et viktig formål er også at forvaltningen skal skje til beste for samisk kultur og for lokalbefolkningen og allmennheten for øvrig.

Kartlegging av rettigheter

Samene og andre kan ved langvarig bruk av land og vann ha opparbeidet rettigheter til grunn og naturressurser i utvalgets mandatområde. Utvalget foreslår en kommisjon som skal kartlegge slike rettigheter og en særdomstol for å avgjøre tvister om rettighetene.

Hålogalandsallmenningen

Et flertall på ni medlemmer foreslår å overføre statens grunn i Nordland og Troms, som utgjør vel 30 000 km², til regionalt eierskap ved Hålogalandsallmenningen. Det nye eierorganets styre skal ha to medlemmer oppnevnt av Sametinget, to av Nordland fylkesting og to av Troms fylkesting. Eierrådigheten underlegges ulike begrensninger av hensyn til de som har bruksrettigheter på Hålogalandsallmenningens grunn.

Forvaltningen av rettighetene til blant annet bufebeite, hugst, jakt, fangst og fiske foreslås lagt til inntil seks regionale utmarksstyrever. Disse skal ha representanter fra reindrift, jordbruk og jakt-, fiske- og friluftsinnteressene. Utmarksstyrene skal oppnevnes kommunalt, men vil stå fritt i forhold til kommunene og Hålogalandsallmenningen.

Retten til reindrift på Hålogalandsallmenningens grunn endres ikke som følge av forslaget. Det foreslås en lovfesting av rettigheter som ligger til jordbrukseiendom. Dagens regelverk for jakt, fangst og fiske på statsgrunn blir i all hovedsak videreført. Forslaget vil likevel styrke lokale brukeres og lokalsamfunnenes posisjon. Blant annet skal de inntektene som ressursutnyttelsen generer tilbakeføres til lokalmiljøene.

To mindretallsforslag

Tre medlemmer foreslår å gi Hålogalandsallmenningen anvendelse også i statseide samiske områder i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark, men slik at eierorganets styre også forvalter utmarksrettighetene. Etter forslaget skal Sametinget og de aktuelle fylkestingene hver oppnevne tre styremedlemmer.

To medlemmer foreslår å videreføre statens grunneierrolle i Nordland og Troms. Den samiske og regionale innflytelsen styrkes ved etablering av regionale utmarksstyrever.

Endringer i fjellova og reindriftsloven

For statsallmenningene i sørsamiske områder foreslår utvalget å utvide fjellstyrene fra fem til sju medlemmer. Reindriften og jordbruket vil hver få to medlemmer. Det foreslås også ulike endringer for å synliggjøre reindriftens rettigheter.

Utvalget foreslår å parallellføre reindriftslovens regler om erstatningsansvar for skade påført av rein med reglene for skade påført av andre beitedyr. Det foreslås også endringer for å understreke reindriftsretten har et rettsgrunnlag i langvarig bruk.

Saksbehandling og konsultasjoner

Utvalgets lovforslag konkretiserer gjeldende prinsipper for saksbehandling og konsultasjoner når det overveies å iverksette tiltak som kan virke inn på bruken av samiske områder. Det er også foreslått særskilte saksbehandlings- og konsultasjonsregler i naturvernloven, bergverksloven og plan- og bygningsloven.

Forslagene tar sikte på å sikre samisk deltakelse i beslutningsprosesser i saker som kan få betydning for samiske rettighetshavere og interesser. Et overordnet mål er å unngå at det iverksettes tiltak som kan stride mot folkerettens krav om vern av samisk materiell kultur.

Vurdering:

Nordreisa kommune står fritt til å vurdere alle aspekter ved innstillingen. Det er vurdert slik at hovedspørsmålene som det bør gis uttalelse til er;

Grunneierspørsmålet

- Hvem skal ha grunneieretten til det som i dag er statens grunn i Nordland og Troms i fremtiden?

Forvaltning

- Hvordan skal fremtidig forvaltningen av eiendommen organiseres og driftes?

Begge overnevnte hovedpunkter må ses i sammenheng med hverandre og forslagene som er lagt frem i utredningen legger opp et forslag til grunneier med underliggende organisering for forvaltning. Vi ser det uansett som hensiktsmessig å dele opp disse to elementene i den videre vurderingen.

Grunneierspørsmålet

Samrettsutvalgets arbeid konkluderer med flere forslag til fremtidig grunneierordning for det som i dag er statens grunn i Nordland og Troms. Flertallet i utvalget fremmer forslag om at eiendomsretten overføres til et nytt eierorgan, Hålogalandsallmenningen. Dette blir et selvstendig rettssubjekt som får ansvar for sin egen virksomhet og for ansettelse av personell. Det nye eierorganets styre skal ha seks medlemmer som oppnevnes av hhv Nordland fylkesting (2), Troms fylkesting (2) og Sametinget (2). Grunneieretten som overføres er begrenset ifht andre grunneieres rettigheter, dvs at det heftes særlige regler til bruk av utmarksressurser. Dette for å sikre formålet med den nye loven som fremhever hensynet til både samisk kultur og næring, den øvrige lokalbefolkningen og allmennheten. I praksis omfatter dette bla et "tak" for priser på fiske- og jaktkort.

Mindretallet (Statskog) foreslår en grunneiermodell som viderefører dagens ordning mht grunneier. Det foreslås at Statskog SF fortsatt skal være grunneier, men at også her gis en begrensning i eierrådighet. Det fremholdes bla at representanter til styre kan foreslås fra Sametinget og reindriften. Selv om det ikke i beskrives i utredningen bør nevnes at Statskogmodellen er under revisjon (viser til fremlegg i møte den 2. okt).

Forvaltning

Forvaltningen av det som er i dag statens grunn i Nordland og Troms skal i begge forslagene gis til underliggende regionale utmarksstyrer.

Flertallsinnstillingen beskriver inn til 6 frittstående styrever som skal oppnevnes av kommunene med en fastsatt mandatfordeling. Det er foreslått å være minst 7 medlemmer hvorav minst være 2 repr for reindriften og 2 fra jordbruket. Disse skal i styrever med flere enn 7 repr alltid være i flertall. I tillegg skal bruksrettshavere være med (hvis de finnes) samt repr for allmenne jakt-, fiske- og friluftsinnteresser. Kommunestyret i Nordreisa bør mene noe om dette forslaget både mht regional inndeling og mht mandatfordeling. Her er Rådmannens vurdering at lokale brukerinteresser bør gis en større plass i styrene basert på hvem/hvordan statsgrunn i Nordreisa har blitt brukt og brukes i dag. Det kan stilles spørsmål om det er relevant i Nordreisa/Nord-Troms at representanter fra jordbruket og reindrift alltid skal være i flertall sett i lys av dagens bruksomfang for næringene opp i mot annen bruk av utmark.

Mindretallsinnstillingen (Statskog) legger også opp til å styrke regional medinnflytelse på utmarksforvaltningen gjennom regionale fjellstyrever. I motsetning til flertallets inntstilling er det i denne modellen foreslått mer som et rådgivende organ oppnevnt av fylkeskommune og reindriften.

I vurdering av disse alteranativene kan trekkes inn mange elementer. Flertallets inntstilling vil bety at eieretten til statens grunn overføres til befolkningen i disse to fylkene gjennom at de oppnevnes politisk. Statskogmodellen baseres på at staten fortsatt skal ha eierett. Det vil være fordeler og ulemper med begge modellene. Til fordel for flertallsinnstillingen kan nevnes at eieretten blir gitt organ som i teorien vil gi hver innbygger i området medbestemmelsesrett. Indirekte ved at det er valgte politikere som oppnevner / velger styreverrepresentanter. Til fordel for Statskogmodellen kan det fremsettes at en fortsatt har et mer helhetlig perspektiv på forvaltningen sett over større geografiske områder ved at Staten er eier og at utmarksstyrene jobber med en videre formålsparagraf enn alternativet. En kan spekulere på om at regionale utmarksstyrever, basert på flertallets inntstilling, blir mer lokalorientert og at helhetstenking i forvaltningen på tvers av disse styrene blir mindre vektlagt. Det vil være sammensetningen av de enkelte styrene som vil være bestemmende for prioriteringer. Dette igjen vil kunne medføre en mer oppstykket og uoversiktlig system f.eks knyttet til praktisk forvaltning, salg og distribusjon av fiske- og jaktkort osv. Det blir imidlertid opp til kommunestyret å vurdere om disse forholdene er relevant og gyldig i diskusjonen som sådan.

Nærmere om forvaltning

Ett av de tema som er trukket frem i debatten om fremtidig ordning er knyttet til økonomiske forhold og at "Den nye forvaltningsordningen skal være selvfinansierende". Det ligger som en premiss at verdiskaping basert på eiendommen skal tilbakeføres til styrene og at dette skal være grunnlag for å løse de oppgaver som ligger i bla forvaltning. I Nord-Troms (forutsatt at dette utgjør ett regionalt styre) er det snakk om inntekter fra salg av jakt- og fiskekort, festeinntekter, stein, sand og pukk og skog samt fallretter (ikke utfyllende). Inntekter fra dette skal dekke forvaltningsoppgaver;

- Drift av utmarksstyrever (min 7 personer)
- Administrasjon (trolig mellom 3-8 ansatte)
- Oppsyn
- Tilrettelegging / Skjøtsel i vid forstand (både etablering og drift)
 - o Administrasjon, salg og distribusjon av jakt- og fiskekort
 - o Hytter, hvilebuer
 - o Løyper og stier
 - o Informasjon

Statskog opplyser i sitt fremlegg (2. oktober) at hele Troms og Nordland har inntekter på totalt 80 millioner og at Nord-Troms distrikt genererer inntekter på ca 1,5 mill. (Se også tabell 23 under - Inntekter Statskog Nordland og Statskog Troms, 2005) Hvis dette stemmer vil det i normal økonomisk tenkning være vanskelig å ha en region / utmarksstyre bestående kun av Nord-Troms. Regionen vil i så fall være avhengig av utjevningsinntekter fra andre deler av eiendommen for å kunne opprettholde et minimum av forvaltningsoppgaver. Dette tema bør belyses i kommunestyrets uttalelse, og det bør etterspørres ordninger som sikrer at ikke det lokale forvaltningsleddet vil måtte slite økonomisk og/ eller utgjøre en belastning for kommunal økonomi. Det er også i dette et klart perspektiv at eiendommen kanskje må fremstå som svært kommersielle for å dekke kostnadene sine, subsidiært ikke få gjort basale forvaltningsoppgaver. Vi kan risikere at lokale brukere vil være skadelidende under et slikt system. Et nytt eierorgan kan ikke selv bestemme priser på jakt og fiske fordi det er foreslått fastsatt av departementet. Vi må bemerke at diskusjonen om økonomi synes problematisk i begge forslagene.

Tabell 23.1 Inntekter Statskog Nordland og Statskog Troms, 2005 (sakset fra NOU 2007:13)

Inntektstype	Statskog Nordland	Statskog Troms	Sum
Skogsdrift	10,3 mill. kr	1,2 mill. kr	11,5 mill. kr
Grunnelerinntekter	12,9 mill. kr	9,2 mill. kr	22,1 mill. kr
Tjenest salg	16,3 mill. kr	6,8 mill. kr	23,1 mill. kr
Jakt, fiske, hytteutleie	7,0 mill. kr	4,0 mill. kr	11,0 mill. kr
Sum	46,5 mill. kr	21,2 mill. kr	67,7 mill. kr

Nordreisa kommune har jobbet systematisk med tema utmarksbasert turisme / verneområdeturisme i flere år. Dette arbeidet viser et klart behov for en formidabel økning i pengebruk knyttet til forvaltning (oppsyn og tilrettelegging) av utmark. Dette både som grunnlag for næringsutvikling, men like mye som bedring av lokale brukeres/allmennhetens tilgang til naturopplevelser. Dette vil fordre en moderne naturforvaltning som vi finner modeller for og holdepunkter for i våre naboland og ellers i verden. Finland har et system som baseres på at Staten bruker betydelige midler på å sikre naturverdier samtidig som det legges til rette for bruk. I samerettsutvalget har andre tema vært viktigere å beskrive/utrede, men utfallet av arbeidet har berøring med det som her beskrives. I tillegg kan en forvente at organisering av et nytt eierskap og forvaltningsleddet (utmarksstyrer) vil koste mer enn dagens ordning (kostnad for drift av statskog i 2007 er beregnet til 70 millioner) og at inntektene basert på eiendommen muligens alene ikke kan dekke dette og i hvert fall ikke fremtidige behov ifht en moderne naturforvaltning. Basert på opplysninger gitt i utredningen (NOU 3:2007) (eier overfører 50% av festeinntekter og 50% av overskudd til regionalt nivå og tabell 23.1 over) så vil hver region ha til rådighet i str orden 2,5 mill kroner + regionale inntekter fra hhv skog og jakt, fiske, hytteutleie. Totalt sett kan vi ikke se at de økonomiske vurderinger som ligger i utredningen er godt gjennomtenkt hvis vi legger til grunn de oppgaver som skal løses og de inntekter som i dag er synlige. Dette delvis uavhengig av hvilken modell som foretrekkes, men tydeligst i flertallets innstilling som betyr økte kostnader ifht revidert Statskog må en anta.

Oppsummeringer

Rådmannen foreslår at kommunestyrets uttalelse i saken knyttes til følgende punkter;

- Hvem mener Nordresia kommune bør eie det som i dag er statens grunn i fremtiden
- Hvordan mener kommunestyret at forvaltningen bør organiseres
 - o Geografisk område for regionale utmarksstyrer
 - o Antallet medlemmer i regionale utmarksstyrer
 - o Sammensetning av regionale utmarksstyrer
 - o Hvordan sikre en økonomisk bærekraftig forvaltning
 - o Hvordan sikre en forvaltning som dekker fremtidige behov for oppsyn og tilrettelegging

TIL FORMANNSKAPESMØTE 11.11.2008

Høringsuttalelser i henhold til ny innstilling.

Rådmannens innstilling:

Høringsuttalelse fra Nordreisa kommune vedtas:

1. Til alminnelige bestemmelser, lovens kapittel 1:

Nordreisa kommune slutter seg til samerettsutvalgets flertall når det gjelder forslaget kapittel 1, §§1-4. Det anses fornuftig at hensynet til både innbyggerne i området, allmennheten og de særlige samiske og næringsmessige interesser inntas i formålsparagrafen.

Når det gjelder §3, er vi usikre på hvorvidt en presisering av forholdet til ILO-konvensjonen nr.169 er nødvendig all den tid dette er nevnt i §1, jfr. Uttrykket ”i samsvar med statens folkerettslige forpliktelser”. Det fremstår som mer hensiktsmessig at lovgiver vurderer dette ved en generell stillingtagen til inkorporering av ILO-konvensjonen i norsk rett, enn at det foretas en delvis inkorporering i Hålogalandsloven. Samerettsutvalgets flertall har da også lagt til grunn at det er vanskelig å se noen bestemmelser som skulle stride mot den aktuelle konvensjonen. De uklarheter som hefter ved tolkningen av ILO-konvensjonen, vil kunne medvirke til konfliktskaping ved å være direkte nevnt i loven. All den tid Hålogalandslovens bestemmelser er laget med konvensjonen som bakteppe, vil lovens egen ordlyd og tolkningen av denne, være tilstrekkelig til å ivareta de hensyn som følger av konvensjonen.

2. Til Kapittel 2 Hålogalandsallmenningen og kapittel 3 Rettigheter på Hålogalandsallmenningens grunn

Vi vil først gi uttrykk for en generell oppfatning av hovedtrekkene i forlaget til lovens kapittel 2 og 3, og deretter tillate oss å komme med konkrete endringsforslag til de enkelte paragrafer.

2.1 Generelt

Vi slutter oss til flertallets forslag om å opprette et selvstendig rettssubjekt, og til uttrykket Hålogalandsallmenningen som betegnelse på dette eierorganet.

Nordreisa kommune mener i all hovedsak at opprettelsen av Hålogalandsallmenningen slik flertallet i Samerettsutvalget foreslår, er fornuftig. Et eget rettssubjekt som ikke er under statlig instruksjon, vil lettere kunne utøve grunneierrettighetene i samsvar med det som er

angitt som formålet med loven. Vi tror at demokratisk deltagelse og lokal bestemmelsesrett vil gi en bedre utnyttelse, enn det som til nå har vært tilfelle med statsgrunn, og Statskog som grunneier.

Hovedtrekkene i den nye ordningen fremstår på mange måter som et kompromissforslag der de nåværende demokratiske organer får en rolle, sammen med rene næringsinteresser. Ut fra et demokratihensyn er det likevel viktig å påpeke at kommunene er det organet som utvilsomt har størst legitimitet hos befolkningen i området. Både valgdeltagelse blant de som har stemmerett og kommunenes lokalkompetanse, tilsier derfor at oppslutningen om utøvelse av grunneierretten vil bli bedre hvis kommunestyrene får delta i oppnevningen av representanter til de styrende organer.

Vi tror også at spesielt kommunene i Nord-Troms i stor grad er vant til å delta i samarbeidsorganer, og i mange sammenhenger fungerer som et bindeledd mellom reindriftsnæringen og de fastboende. Gjennom mange århundrer har den kystsamiske, norske og kvænske befolkningen hatt et godt samarbeid med reindriftsutøvere. Befolkningen og kommunene som organisasjoner, er vertskommuner for reindriftssamene i sommerhalvåret og det foregår også i dag et utbredt samarbeid, spesielt innenfor kultursektoren. All erfaring tilsier at det er lettere å samarbeide jo nærmere man kommer hverandre. Samerettsutvalgets flertalls forslag om kommunal oppnevningsrett til utmarksstyrene vil derfor være en forutsetning for at målet om mer lokal forvaltning skal kunne oppnåes.

Selv om en tilpassning av Fjellevens regler også kunne gi et godt resultat, ser vi at det kan være en fordel med et regionalt utmarksstyre for å sikre en bredere kompetanse i relativt små kommuner. Det vil imidlertid være viktig at alle kommunene får en reell oppnevningsrett, slik at for eksempel Balsfjord, Storfjord, Kåfjord, Nordreisa og Kvænangen får oppnevne en representant hver til et eventuelt Nord-Troms utmarksstyre. Hensynet til primærnæringene tilsier at det også må oppnevnes representanter for disse, men dette bør ikke foregå slik at noen av de nevnte kommuner ikke får oppnevne representanter. Legitimetsproblemer vil da ikke føre til den gevinsten som opprettelsen av regionale utmarksstyrene var tenkt å medvirke til. Vi tror for øvrig at et regionalt utmarksstyre med bred sammensetning slik det er foreslått, vil kunne være en god måte å avveie de ulike interesser på. En valgkomité vil kunne foreslå representanter innenfor de lovforslag som ligger til grunn.

Flertallets forslag om flertall for reindriftsutøvere og jordbruksinteresser til sammen virker lite fundert, og fremstår som et uttrykk for en noe hypotetisk konfliktsituasjon. Poenget må være at et utmarksstyre skal fremstå som et organ der medlemmene setter lovens formål og bestemmelser først. Det er derfor viktig at de som er nevnt som representanter for de ulike interessene kan delta i utmarksstyrene, men vi ser ikke behovet for å gi den ene eller andre gruppering et lovbestemt flertall ut fra hvem som har foreslått dem som medlemmer.

2.2 Til §§ 6-21:

Kommunene i Nord-Troms slutter seg til forslaget, og viser til flertallets betraktninger.

2.3 Til kapittel 3 §§22-26

Nytt forslag til §23, femte ledd, 1. setning:

For begrunnelse, se forrige avsnitt.

I utmarksstyrene skal primærnæringene være representert, men det skal totalt ikke være flere enn sju personer i styret.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 23.10.2008 sak 0092/08

Behandling:

Kommunestyret v/ ordfører John Karlsen fremmet følgende forslag: Rådmann og ordfører utarbeider et utkast til høringsuttalelse fra Nordreisa kommune, som sendes alle formannskapsmedlemmene i god tid før formannskapsmøtet 11.11.08. Formannskapet får delegert myndighet til å utarbeide Nordreisa kommune sin høringsuttalelse i saken.

Forslaget enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Rådmann og ordfører utarbeider et utkast til høringsuttalelse fra Nordreisa kommune, som sendes alle formannskapsmedlemmene i god tid før formannskapsmøtet 11.11.08. Formannskapet får delegert myndighet til å utarbeide Nordreisa kommune sin høringsuttalelse i saken.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 11.11.2008 sak 0043/08

Behandling:

John Karlsen, FrP, fremmet følgende forslag: Saken utsettes til formannskapsmøte 26. november.

Forslaget enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Saken utsatt til formannskapsmøtet 26. november.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 26.11.2008 sak 0045/08

Behandling:

Forslag fra Øyvind Evanger AP:

Nordreisa AP mener en vil være best tjent med at en går for et fornyet Statsskog. En vil med en stor tung eier periodisk kunne foreta større og tyngre satsinger i geografiske områder enn med hålogalandsallmenningen (HA) og fjellstyrer.

Nordreisa AP mener at Nordreisa kommune er bedre tjent med Statsskog modellen enn ved HA. En forutsetter da at de samiske interessene ivaretas i begge forslagene i henhold til ILO-

konvensjonen. Nordreisa AP ser ikke at det lokaldemokratiske er stor forskjell på å gi innspill til Statsskog eller til HA. Den reelle innflytelsen vil i begge tilfeller være begrenset.

Votering: Det ble votert over Evanger forslag mot Ordfører/Rådmannens innstilling. Ordfører/Rådmannens innstilling fikk 6 stemmer, Evangers forslag fikk 1 stemme og falt derved.

Forslag fra ordfører John Karlsen: Kap. 1 i til alminnelige bestemmelser, Avsnitt 2 tas bort, og Balsfjord i kap. 2 i 5. avsnitt, tas bort.

Votering: Det ble votert over ordførerens forslag mot Rådmannens innstilling. Ordførerens fikk 6 stemmer, Rådmannens innstilling forslag fikk 1 stemme og falt derved.

VEDTAK:

1. Til alminnelige bestemmelser, lovens kapittel 1:

Nordreisa kommune slutter seg til samerettsutvalgets flertall når det gjelder forslaget kapittel 1, §§ 1-4. Det anses fornuftig at hensynet til både innbyggerne i området, allmennheten og de særlige samiske og næringsmessige interesser inntas i formålsparagrafen.

2. Til Kapittel 2 Hålogalandsallmenningen og kapittel 3 Rettigheter på Hålogalandsallmenningens grunn

Vi vil først gi uttrykk for en generell oppfatning av hovedtrekkene i forlaget til lovens kapittel 2 og 3, og deretter tillate oss å komme med konkrete endringsforslag til de enkelte paragrafer.

2.1 Generelt

Vi slutter oss til flertallets forslag om å opprette et selvstendig rettssubjekt, og til uttrykket Hålogalandsallmenningen som betegnelse på dette eierorganet.

Nordreisa kommune mener i all hovedsak at opprettelsen av Hålogalandsallmenningen slik flertallet i Samerettsutvalget foreslår, er fornuftig. Et eget rettssubjekt som ikke er under statlig instruksjon, vil lettere kunne utøve grunneierrettighetene i samsvar med det som er angitt som formålet med loven. Vi tror at demokratisk deltagelse og lokal bestemmelsesrett vil gi en bedre utnyttelse, enn det som til nå har vært tilfelle med statsgrunn, og Statskog som grunneier.

Hovedtrekkene i den nye ordningen fremstår på mange måter som et kompromissforslag der de nåværende demokratiske organer får en rolle, sammen med rene næringsinteresser. Ut fra et demokratihensyn er det likevel viktig å påpeke at kommunene er det organet som utvilsomt har størst legitimitet hos befolkningen i området. Både valgdeltagelse blant de som har stemmerett og kommunenes lokalkompetanse, tilsier derfor at oppslutningen om utøvelse av grunneierretten vil bli bedre hvis kommunestyrene får delta i oppnevningen av representanter til de styrende organer.

Vi tror også at spesielt kommunene i Nord-Troms i stor grad er vant til å delta i samarbeidsorganer, og i mange sammenhenger fungerer som et bindeledd mellom reindriftsnæringen og de fastboende. Gjennom mange århundrer har den kystsamiske, norske og kvænske befolkningen hatt et godt samarbeid med reindriftsutøvere. Befolkningen og

kommunene som organisasjoner, er vertskommuner for reindriftssamene i sommerhalvåret og det foregår også i dag et utbredt samarbeid, spesielt innenfor kultursektoren. All erfaring tilsier at det er lettere å samarbeide jo nærmere man kommer hverandre. Samerettsutvalgets flertalls forslag om kommunal oppnevningsrett til utmarksstyrene vil derfor være en forutsetning for at målet om mer lokal forvaltning skal kunne oppnås.

Selv om en tilpassning av Fjellevens regler også kunne gitt et godt resultat, ser vi at det kan være en fordel med et regionalt utmarksstyre for å sikre en bredere kompetanse i relativt små kommuner. Det vil imidlertid være viktig at alle kommunene får en reell oppnevningsrett, slik at for eksempel Storfjord, Kåfjord, Nordreisa og Kvængen får oppnevne en representant hver til et eventuelt Nord-Troms utmarksstyre. Hensynet til primærnæringene tilsier at det også må oppnevnes representanter for disse, men dette bør ikke foregå slik at noen av de nevnte kommuner ikke får oppnevne representanter. Legitimetsproblemer vil da ikke føre til den gevinsten som opprettelsen av regionale utmarksstyrene var tenkt å medvirke til. Vi tror for øvrig at et regionalt utmarksstyre med bred sammensetning slik det er foreslått, vil kunne være en god måte å avveie de ulike interesser på. En valgkomité vil kunne foreslå representanter innenfor de lovforslag som ligger til grunn.

Flertallets forslag om flertall for reindriftsutøvere og jordbruksinteresser til sammen virker lite fundert, og fremstår som et uttrykk for en noe hypotetisk konfliktsituasjon. Poenget må være at et utmarksstyre skal fremstå som et organ der medlemmene setter lovens formål og bestemmelser først. Det er derfor viktig at de som er nevnt som representanter for de ulike interessene kan delta i utmarksstyrene, men vi ser ikke behovet for å gi den ene eller andre gruppering et lovbestemt flertall ut fra hvem som har foreslått dem som medlemmer.

2.2 Til §§ 6-21:

Kommunene i Nord-Troms slutter seg til forslaget, og viser til flertallets betraktninger.

2.3 Til kapittel 3 §§22-26

Nytt forslag til §23, femte ledd, 1. setning:

I utmarksstyrene skal primærnæringene være representert, men det skal totalt ikke være flere enn sju personer i styret.

For begrunnelse, se forrige avsnitt.

Rett utskrift
02.12.2008

Ragnhild Hammari
1. sekretær

Utskrift til: Troms Fylkeskommune
Utmarkskomunenes sammenslutning
Det kongelige Justis og politidep.
Nord-Troms Regionråd
KS Troms
Statsskog, Namsos